

การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม
The Development of Learning Package to Enhance Teacher
Characteristics in Moral and Ethic

ชาตรี มณีโกศล^{1*}
Chatree Maneekosol^{1*}

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
เลขที่ 202 ถนนหมื่นด้ามพร้าคต ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50002

¹Faculty of Education, Chiangmai Rajabhat University
202 Meun Dam Pra Khod Road, Chang Peuk Sub-district, Muang District
Chiangmai Province 50002

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฯ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม และแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ฯ (E_1/E_2) ตามเกณฑ์ 80/80 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแบบ 2 กลุ่มอิสระ

ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่สร้างขึ้นเป็นชุดกิจกรรมฯ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ที่เรียนหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต จำนวน 4 ชุด คือ ชุดที่ 1 ความรักความเมตตา ชุดที่ 2 ความรับผิดชอบ ชุดที่ 3 ความซื่อสัตย์ และชุดที่ 4

การเป็นต้นแบบที่ดี โดยมีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.33/83.23 และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ

ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ คุณลักษณะความเป็นครู คุณธรรมจริยธรรม

Abstract

The purposes of this research were to construct a set of learning activities package to enhance the moral character of the teacher, find the effectiveness of the learning activities package, and to compare the morality and ethics of the Faculty of Education students before and after using the learning activity package. The sample were consisted 1st - 4th year students of the Faculty of Education, Chiang Mai Rajabhat University in academic year 2017. The 40 samples were selected by Cluster Random Sampling. The research instruments included 1) a set of learning activities package to enhance the moral character of the teacher and 2) the evaluation of the characteristics of teachers as moral. The data were analyzed by the efficiency of the learning activity package to enhance the moral ethics (E_1/E_2) as 80/80 criteria. The data were analyzed by means of standard deviation and t-test for the dependent variable.

The finding reveal that; the 4 packages of Learning activities package for 1st - 4th students who study in Bachelor of Education, set 1: Loving kindness, set 2: Responsibility, Set 3: Honesty and Set 4: Good Role Model. The effectiveness of the learning activities package to enhance the moral character of the teacher is equal to 95.33/83.23. And before and after using the learning activity packages to enhance the moral character of the teachers, there was difference a statistically significant at the .01 level.

Keywords

Learning Package, Teacher Characteristics, Moral and Ethic

บทนำ

วิชาชีพครู เป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีองค์รววิชาชีพ คือ คุรุสภา ทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพครู โดยกำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ จึงได้ออกข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐาน

การปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (Teachers Council Regulations about The Code of Professional Conduct BE 2556, 2013, 65) ทั้งนี้ ในส่วนของมาตรฐานการปฏิบัติตนนั้น เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ตามแบบแผนพฤติกรรมรวมทั้งจรรยาบรรณของวิชาชีพ นอกจากนี้ ครูสภา ยังได้ออกประกาศ เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ตามข้อบังคับครูสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อกำหนดสาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์ของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งสาระความรู้ และสมรรถนะนี้เป็นกรอบที่ใช้ในการผลิตครูของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ที่สำคัญประการหนึ่งคือ คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งประกอบด้วย สาระความรู้ในเรื่อง หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต คุณธรรมและจริยธรรมของวิชาชีพครู และจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ครูสภากำหนดรวมทั้งได้กำหนดสมรรถนะว่า ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคมและปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ (Teachers Council Regulations about The Code of Professional Conduct BE 2556, 2013, 46)

ในปัจจุบันจะพบว่า หลักสูตรการผลิตครูมีแนวทางในการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องและมีความทันสมัยมากขึ้น โดยพยายามมุ่งผลิตครูที่เน้นการสอนแบบคิดวิเคราะห์ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีทักษะในการสอน (Jiwcharernsuk, 2016) ทั้งนี้ เป้าหมายที่สำคัญของการผลิตครู คือ การได้ครูดี และครูเก่ง โดยคำว่า ครูดี นั้นมีผู้อธิบายลักษณะครูดีไว้หลากหลายไม่ว่าจะเป็นครูดีตามแนวคิดทางศาสนา ครูดีตามแนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และนักวิชาการต่าง ๆ อย่างไรก็ตามลักษณะของครูที่ดีประการหนึ่ง คือ ต้องเป็นผู้มีคุณธรรม ได้แก่ ความยุติธรรมด้านการสอน การประเมินผล ความต้องการให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ มีความอดทนไม่ทำร้ายศิษย์ เสียสละ รู้จักประพฤติตนให้ถูกต้องตามระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมของสังคม (Office of the Basic Education Commission, 2010, 19)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ในฐานะสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตสายครูออกไปรับใช้สังคมมายาวนาน ต่อเนื่องกว่า 90 ปี จึงตระหนักถึงความสำคัญในการผลิตและพัฒนา นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ให้มีพฤติกรรมหรือคุณลักษณะความเป็นครู โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของมนุษย์ในด้านคุณลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะความเป็นครูนั้น ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียงแค่การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ เท่านั้น แต่จะต้องมีการปลูกฝัง และถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เกิดความซึมซับพฤติกรรมที่พึงประสงค์อย่างต่อเนื่องทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน แก่นักศึกษาจนเกิดเป็นคุณลักษณะที่ต้องการ

จากความสำคัญและเหตุผลดังกล่าว ประกอบกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แก่ครูอาวุโส ในโอกาสเข้าเฝ้าฯ วันเสาร์ที่ 21 ตุลาคม 2521 ว่า “...ครูที่แท้จริงนั้นต้องเป็นผู้ทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่นอดทน และอดกลั้น สำนวม ระวังความประพฤติปฏิบัติของตน ให้อยู่ในระเบียบ แบบแผนที่ดีงาม รวมทั้งต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ วางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ...” (Chulalongkorn University, Faculty of Education, 2016, 164) แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูนั้นต้องเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติแต่ความดี มีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ลูกศิษย์ และคนอื่น ๆ ในสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของผู้ผลิตบัณฑิตสายครู จึงมีแนวคิดในการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นกิจกรรมเสริมสำหรับผู้สอนและผู้เรียน ที่สามารถนำไปใช้ในการปลูกฝังคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรม จริยธรรมขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรม จริยธรรม
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. เพื่อเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรม

สมมุติฐานการวิจัย

นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้อยู่

ทบทวนวรรณกรรม

ในการพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของแคทเธอริน และคณะ มาใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู รูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อยู่ และใช้การพัฒนาหลักสูตรแบบบันไดเวียน (Spiral Curriculum) ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทางด้านจิตพิสัยของแคทเธอรินและคณะ

การสร้างหรือปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยต่างๆ ให้เกิดขึ้นโดยเริ่มจากพฤติกรรมขั้นแรกที่ย่างไปหาขั้นสุดท้ายที่ยาก ซึ่ง Kratochvil, Bloom & Masia (1973 as cited in Nantasukon, 2014, 40-42) ได้จำแนกพฤติกรรมด้านจิตพิสัยออกเป็น 5 ระดับขั้น ดังนี้

1.1 การรับ (Receiving) เป็นขั้นจุดจำสิ่งที่ได้รับการสัมผัสของตนเอง แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้น คือ การรับรู้ (Awareness) การเต็มใจรับรู้ (Willingness to Receive) และการควบคุม คัดเลือกความเอาใจใส่ (Controlled or Selected Attention)

1.2 การตอบสนอง (Responding) ขั้นนี้เป็นขั้นที่มีจิตใจจดจ่อ เกิดความสนใจ ชื่นชอบกิจกรรมหนึ่งมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ ความรู้สึกด้านนี้แบ่งได้ 3 ขั้น คือการยินยอมตอบสนอง (Acquiescence in Responding) ความเต็มใจที่จะตอบสนอง (Willingness to Responding) และความพึงพอใจในการตอบสนอง (Satisfaction in Response)

1.3 การรู้คุณค่าหรือการเกิดค่านิยม (Valuing) ในขั้นนี้เป็นความรู้สึกรู้คุณค่าของสิ่งของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมซึ่งตนเองได้รับและซึมซับมาตั้งแต่ต้น ความรู้สึกนี้อาจยอมรับหรือไม่ยอมรับคุณค่าก็ได้ เจตคติจึงเป็นความรู้สึกในระดับนี้ โดยแบ่งความรู้สึกออกเป็น 3 ขั้น คือ การยอมรับคุณค่า (Acceptance of a Value) การชื่นชอบคุณค่า (Preference of a Value) และการยอมรับในคุณค่าหรือค่านิยม (Commitment)

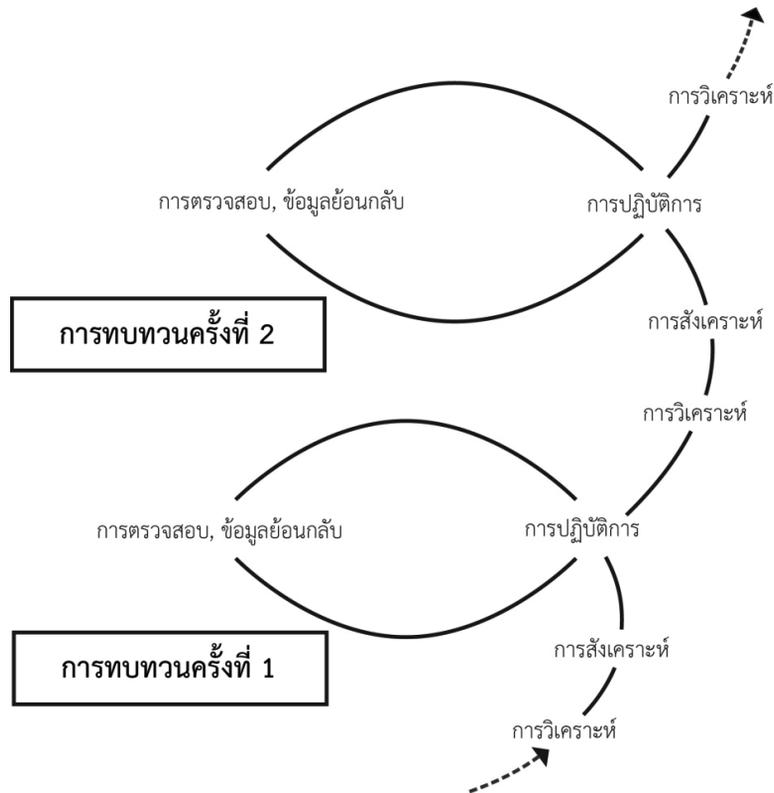
1.4 การจัดระบบคุณค่า (Organization) จากการเกิดความรู้สึกในระดับขั้นการรู้คุณค่า มนุษย์ย่อมเห็นคุณค่าหรือค่านิยมมากมายที่ผ่านเข้ามาในประสบการณ์ของชีวิต แต่ความรู้สึกของมนุษย์จะนิยมชมชอบเฉพาะกลุ่มค่านิยมใดค่านิยมหนึ่งเท่านั้น การจัดระบบในระดับนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งอาจจะจัดเป็นกลุ่มจากสิ่งที่มีลักษณะคล้าย ๆ กัน หรืออาจจัดตามความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระบบดังกล่าวจะสร้างขึ้นจากค่านิยมส่วนย่อย ๆ นำมาประสานสัมพันธ์กัน แบ่งเป็นพฤติกรรมย่อย 2 ขั้น คือ การสร้างความคิดรวบยอดของคุณค่า (Conceptualization of a Value) และการจัดระบบคุณค่าของค่านิยม (Organization of a Value System)

1.5 การสร้างลักษณะนิสัยจากค่านิยม (Characterization by a Value Complex) ขั้นนี้เป็นขั้นสั่งสมความรู้สึกเป็นรูปแบบมาจนกระทั่งยึดถือเป็นลักษณะนิสัย เป็นแนวความเชื่อถือ ศรัทธา มีลักษณะส่วนตัวที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นความรู้สึกที่ตกผลึกแล้วกลายเป็นบุคลิกภาพ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ การสร้างลักษณะนิสัยชั่วคราว (Generalized Set) และการสร้างลักษณะนิสัยถาวร (Characterization)

พฤติกรรมด้านจิตพิสัย เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระดับที่ต่อเนื่อง (Psychological Continuum) ไม่ได้รู้สึกเป็นท่อน ๆ แต่มีทิศทางและมีความเข้มข้นแตกต่างกัน แต่ละขั้นของความรู้สึกจึงเกี่ยวข้องเชื่อมโยงต่อเนื่องกันอย่างละเอียดอ่อน ระดับความรู้สึกจะเริ่มด้วยความเข้มข้นน้อยไปสู่ความเข้มข้นมากจนยึดติดเป็นลักษณะนิสัยของบุคคลนั้น ๆ ในที่สุด

2. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบบันไดเวียน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (Wongyai, 1994, 19-22) ได้ให้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร และการสอนแบบบันไดเวียน ซึ่งเป็นการพัฒนานาเป็นรูปแบบที่มีความต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1

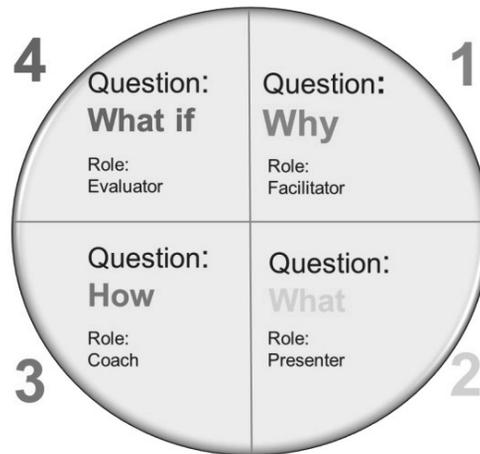
ภาพที่ 1: รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแบบบันไดเวียน
(The Curriculum Development Spiral in System Model)

ที่มา: Wongyai, 1994, 21

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบ 4 MAT

ในปัจจุบันแนวความคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศทั่วโลกแนวความคิดในการจัดการศึกษานี้ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ (Learning by Doing) การยอมรับและให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคลตลอดจนเปิดโอกาสให้ครูได้เลือกใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน อีกทั้งเพื่อให้นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเท่าเทียมกัน (Keawpumhea, 2001, 75)

การสอนแบบ 4 MAT เป็นการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่มีฐานแนวคิดมาจากการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการเรียนการสอนแบบ 4 MAT นี้พัฒนาขึ้นมาจาก การค้นคว้าวิจัยของ แม็คคาร์ธี (McCarthy) ที่มองเห็นความแตกต่างของการเรียนรู้เป็น 4 แบบ ตามพื้นที่ที่ถูกแบ่งด้วยเส้นตรงแห่งการเรียนรู้และเส้นตรงแห่งกระบวนการของการรับรู้ โดยนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับ 4 MAT ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ 4 ส่วน ของวงกลมแทนลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ ซึ่งมีรูปแบบการเรียนรู้และกระบวนการจัดการสิ่ง ที่ได้รู้แตกต่างกันดังแสดงในภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2: ลักษณะของผู้เรียน 4 แบบตามแนวคิด 4 MAT ของ McCarthy (Weangwalai, 2013,170)

รูปแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT เกิดจากการใช้ความรู้สึกรับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและมีจินตนาการเกี่ยวกับสิ่งนั้น ซึ่งเป็นการใช้สมองซีกขวาและในขั้นสุดท้ายก็จบลงด้วยความรู้สึกอันเป็นกิจกรรมของสมองซีกขวา ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการแสวงหาความรู้ ทักษะ ความคิด และการลงมือทำเพื่อสร้างผลงานแห่งการเรียนรู้ของตนเองอย่างหลากหลายวงกลมแห่งการเรียนรู้นี้ จึงสามารถเคลื่อนต่อไปอย่างไม่รู้จบด้วยตัวของผู้เรียนเอง McCarthy (1990, 1) ได้อธิบายลักษณะของผู้เรียน 4 แบบ ดังนี้

ผู้เรียนแบบที่ 1 (Imaginative Learner) คือ ผู้เรียนที่ถนัดการรับรู้จากประสบการณ์รูปธรรมผ่านกระบวนการจัดข้อมูลด้วยการสังเกตอย่างไตร่ตรอง เขาจะเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับประสบการณ์เดิมของตนเองได้เป็นอย่างดี การเรียนแบบร่วมมือ การอภิปรายและการทำงานกลุ่มจะช่วยส่งเสริมการเรียนของผู้เรียนในกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้ คือ “ทำไม” (Why?)

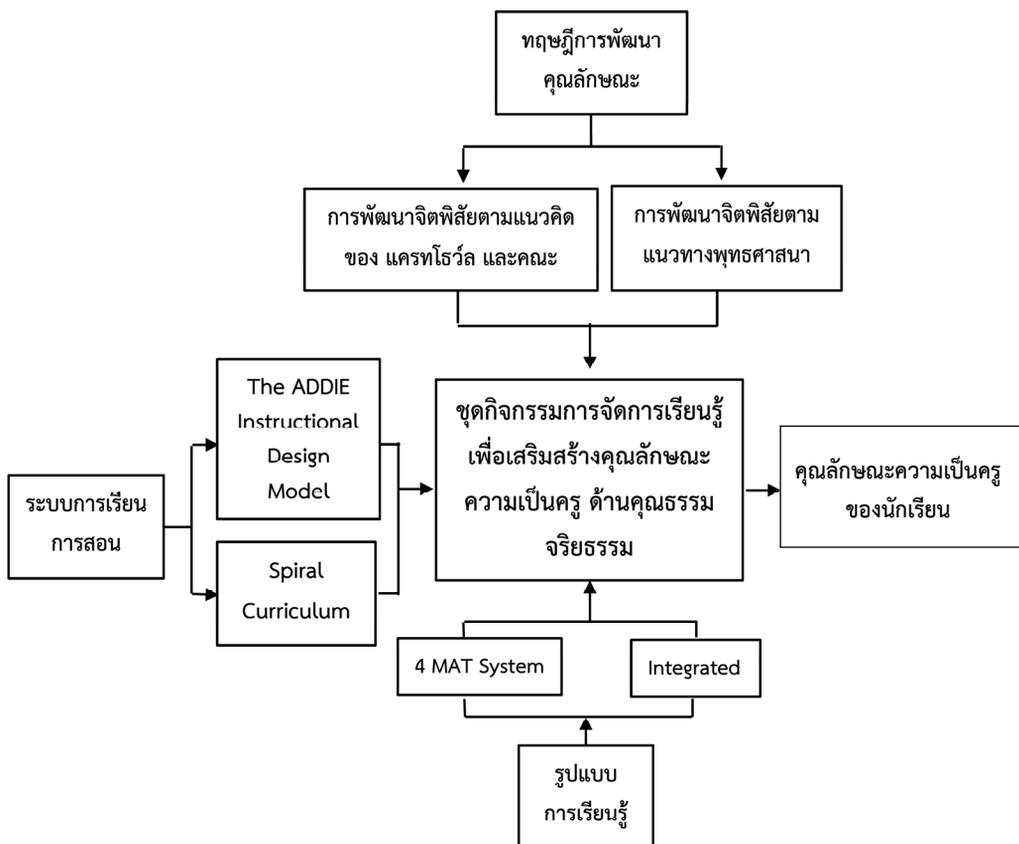
ผู้เรียนแบบที่ 2 (Analytic Learner) คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จะเรียนรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนในกลุ่มนี้ให้ความสำคัญกับความรู้ที่เป็นทฤษฎี รูปแบบ และความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ การอ่าน การค้นคว้าข้อมูลจากตาราง หรือเอกสารต่าง ๆ ทั้งนี้การสอนแบบบรรยาย จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเหล่านี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ “อะไร” (What?)

ผู้เรียนแบบที่ 3 (Common Sense Learner) คือ ผู้เรียนที่มีความสามารถมีความถนัดในการรับรู้ความคิดรวบยอดที่เป็นนามธรรมแล้วนำสู่การลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนประเภทนี้ให้ความสำคัญกับการประยุกต์

ใช้ความรู้ การค้นคว้า การทดลองปฏิบัติ กิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติและกิจกรรมแก้ปัญหาจะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในกลุ่มนี้ คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนกลุ่มนี้ คือ “อย่างไร” (How?)

ผู้เรียนแบบที่ 4 (Dynamic Learner) คือ ผู้เรียนที่มีความถนัดในการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมแล้วนำไปสู่การลงมือปฏิบัติ เป็นผู้เรียนที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่เป็นการสำรวจ ค้นคว้า การค้นพบด้วยตนเอง แล้วเชื่อมโยงความรู้เหล่านั้นไปสู่การทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง คำถามนำทางสำหรับผู้เรียนในกลุ่มนี้คือ “ถ้า” (If?)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
ชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2560 ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 40 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

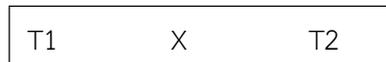
2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการโดยทดลองใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ กับนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 3 ครั้ง คือ

2.1.1 การทดลองแบบ 1 : 1

2.1.2 การทดลองแบบ 1 : 10

2.1.3 การทดลองแบบ 1 : 100

2.2 การนำชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pre-test Post-test Design (Fitz-Gibbon, 1987, 113) ซึ่งมีรูปแบบการวิจัยดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T1 หมายถึง การทดสอบก่อนการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

T2 หมายถึง การทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2)

3.2.2 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครู

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

3.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน คือ การวิเคราะห์ความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตรคำนวณหาค่า t-test แบบ Dependent

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ชุดและรวมทุกชุด

1.1 ผลการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบ 1 : 1

ตารางที่ 1

ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม
กรณีการทดลองแบบ 1 : 1 (n = 3)

ชุดที่	Σx_1	A	E1	Σx_2	B	E2
1. ความรักความเมตตา	431	450	95.78	1167	1440	81.04
2. ความรับผิดชอบ	416	450	92.44	1376	1680	81.90
3. ความซื่อสัตย์	441	450	98.00	1242	1440	86.25
4. การเป็นต้นแบบที่ดี	428	450	95.11	1209	1440	83.96
รวม	1716	1800	95.33	4994	6000	83.23

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม จากการทดลองใช้แบบ 1 : 1 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.33
/83.23 แสดงว่าชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) จึงสามารถ
นำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ส่วนค่าประสิทธิภาพของแต่ละชุดมีรายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 ความรักความเมตตา มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.78/81.04

ชุดที่ 2 ความรับผิดชอบ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.44/81.90

ชุดที่ 3 ความซื่อสัตย์ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 98.00/86.25

ชุดที่ 4 การเป็นต้นแบบที่ดี มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.11/83.96

1.2 ผลการหาประสิทธิภาพ กรณีแบบ 1 : 10

ตารางที่ 2

ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม
กรณีการทดลองแบบ 1 : 10 (n = 10)

ชุดที่	Σx_1	A	E1	Σx_2	B	E2
1. ความรักความเมตตา	135	150	90.00	410	480	85.41
2. ความรับผิดชอบ	127	150	84.67	491	560	87.68
3. ความซื่อสัตย์	124	150	82.67	436	480	90.83
4. การเป็นต้นแบบที่ดี	128	150	85.33	432	480	90.00
รวม	514	600	85.67	1769	2000	88.50

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม จากการทดลองใช้แบบ 1:10 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ
85.67/88.50 แสดงว่าชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80) จึงสามารถ
นำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ส่วนค่าประสิทธิภาพของแต่ละชุดมีรายละเอียด ดังนี้

- ชุดที่ 1 ความรักความเมตตา มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 90.00/85.41
- ชุดที่ 2 ความรับผิดชอบ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.67/87.68
- ชุดที่ 3 ความซื่อสัตย์ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 82.67/90.83
- ชุดที่ 4 การเป็นต้นแบบที่ดี มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.33/90.00

1.3 ผลการหาประสิทธิภาพ กรณีแบบ 1 : 100

ตารางที่ 3

ค่าประสิทธิภาพชุดการสอนกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม
กรณีการทดลองแบบ 1 : 100 (n = 30)

ชุดที่	ΣX_1	A	E1	ΣX_2	B	E2
1. ความรักความเมตตา	431	450	95.78	1167	1440	81.04
2. ความรับผิดชอบ	416	450	92.44	1376	1680	81.90
3. ความซื่อสัตย์	441	450	98.00	1242	1440	86.25
4. การเป็นต้นแบบที่ดี	428	450	95.11	1209	1440	83.96
รวม	1716	1800	95.33	4994	6000	83.23

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
ความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม จากการทดลองใช้แบบ 1 : 100 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
เท่ากับ 95.33/83.23 แสดงว่าชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)
จึงสามารถนำไปใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ได้ ส่วนค่าประสิทธิภาพของแต่ละชุดมีรายละเอียด ดังนี้

- ชุดที่ 1 ความรักความเมตตา มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.78/81.04
- ชุดที่ 2 ความรับผิดชอบ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 92.44/81.90
- ชุดที่ 3 ความซื่อสัตย์ มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 98.00/86.25
- ชุดที่ 4 การเป็นต้นแบบที่ดี มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.11/83.96

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม และประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม ผลปรากฏ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4

การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม (n=40)

ชุดกิจกรรมที่	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรักความเมตตา	36.27	2.60	37.1	2.35	-2.17**
2. ความรับผิดชอบ	41.55	3.80	44.65	3.49	-6.57*
3. ความซื่อสัตย์	38.87	3.43	40.82	3.22	-3.98**
4. การเป็นต้นแบบที่ดี	38.72	4.22	40.32	3.05	-2.54**
รวม	155.42	7.62	162.90	6.64	-8.34**

** $p < .01$ / * $p < .05$

จากตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1-4 พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายชุดแล้ว พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทุกชุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยกเว้นชุดที่ 2 ความรับผิดชอบที่มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม แต่ละชุด จำนวน 4 ชุด เมื่อนำไปหาประสิทธิภาพโดยใช้สูตรการคำนวณ E_1/E_2 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่า (E_1/E_2) เท่ากับ 95.33/83.23 ซึ่งพบว่าชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมที่สร้างขั้นนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งสอดคล้องกับชัยยงค์ พรหมวงศ์ (Promwong, 1986, 494-497) ที่ว่าการหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ที่พึงพอใจโดยถือว่าคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ ระดับประสิทธิภาพของคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หากคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพถึงระดับเกณฑ์แล้วคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณค่านำไปจัดกิจกรรมให้แก่ผู้เรียนได้ซึ่งแสดงว่าคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การที่คุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์นั้น อาจเนื่องมาจากกิจกรรมในคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการสร้างคุณติกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบการเรียนรู้เชิงระบบ การออกแบบการเรียนรู้แบบ 4 MAT คุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา กิจกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยวุฒิ และความสนใจของผู้เรียน ประกอบกับการพัฒนาคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ครั้งนี้ ยังได้มีการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจากนั้นจึงนำไปทำการทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ครั้ง เพื่อประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของเนื้อหาสาระ กิจกรรม ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ รวมทั้งพิจารณาถึงประเด็นที่เป็นข้อจำกัด ข้อบกพร่องแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ อีกครั้งให้มีความเหมาะสม และสมบูรณ์ยิ่งขึ้นซึ่งสอดคล้องกับเสาวนีย์ สิกขาบณทิต (Sigkhabandith, 1985, 294) ที่กล่าวว่า ในการสร้างคุณติการสอนก่อนที่นำไปใช้จริงควรมีการทดลองแก้ไขปรับปรุงให้ได้มาตรฐานเสียก่อน เพื่อให้ได้ทราบว่าคุณติการสอนนั้นมีคุณภาพเพียงใด มีสิ่งใดที่ยังบกพร่องอยู่

ประเด็นที่สำคัญคือ กิจกรรมที่กำหนดไว้ในคุณติกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ นั้น ยังได้ยึดแนวความคิด การพัฒนาหลักสูตรแบบบันไดเวียน (Spiral Curriculum) ตามแนวคิดของบรูเนอร์ (Brunner) ที่ว่าการจัด หลักสูตรและการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมของผู้เรียน และสอดคล้องกับพัฒนาการ ทางสติปัญญาของผู้เรียนจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (Suttirat, 2009, 27) รวมทั้งยังได้จัดกิจกรรม การเรียนในลักษณะการบูรณาการที่มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ จากสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย และมีความรับผิดชอบหน้าที่ด้วยตนเองรวมทั้งช่วยส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลดความเบื่อหน่าย ในการทำกิจกรรมในแต่ละคุณติกิจกรรมการเรียนรู้ อีกด้วย (Chetsadaviroj, 2003, 25) นอกจากนี้กิจกรรม ที่จัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับช่วงวัยของนักศึกษา กิจกรรมที่นำมาใช้มีความหลากหลาย มีทั้งกิจกรรมกลุ่ม และกิจกรรมเดี่ยว เช่น การอภิปรายกลุ่ม การระดมสมอง การสำรวจตนเอง การวิเคราะห์ตนเอง กลุ่มสัมพันธ์ กรณีสื่อศึกษา และบทบาทสมมติ เป็นต้น อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (Wongyai, 1991, 185) ที่กล่าวว่า คุณติกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การผลิตและการนำสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย มาสัมพันธ์กันและมีคุณค่าส่งเสริมกันและกันอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียนที่ได้จากการแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 คณะครุศาสตร์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ สุมณฑา สวนผลรัตน์ (Suanpholrat, 2007) ที่ทำวิจัยเรื่อง การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 พบว่า นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสามัคคี ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความกตัญญูที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ .01 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยให้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวุฒ ล้วนกลิ่นหอม (Luanklinhom, 2005) ที่พบว่าก่อนและหลังการใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 มีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีคุณธรรมทุกด้านเพิ่มขึ้นได้แก่ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยันหมั่นเพียร ความประหยัดอดออม ความมีน้ำใจ ความสามัคคี แสดงให้เห็นว่า การใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการจัดการจัดการเรียนรู้ ที่นำมาใช้กับกลุ่มตัวอย่างนั้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี

สรุป

คุณลักษณะความเป็นครู เป็นพฤติกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของผู้ประกอบวิชาชีพครูเนื่องจากคุณลักษณะความเป็นครูนั้นจะต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในจรรยาบรรณวิชาชีพครู คุณลักษณะความเป็นครูจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ และการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ภายใต้เงื่อนไขความพร้อม และความเต็มใจของผู้ที่จะฝึกฝน ดังนั้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรมด้วยการให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของความเป็นครู และลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดในชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ซึ่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม ได้พัฒนาตามกระบวนการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้คุณลักษณะความเป็นครู คุณธรรมจริยธรรมของครู ทฤษฎีการออกแบบการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 ร่างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย ชุดที่ 1 ความรักความเมตตา ชุดที่ 2 ความรับผิดชอบ ชุดที่ 3 ความซื่อสัตย์ และชุดที่ 4 การเป็นต้นแบบที่ดี

ขั้นตอนที่ 3 นำร่างชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรม จริยธรรมให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประเมินและให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ถึง 4.45 ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ขั้นที่ 4 ปรับปรุง แก้ไขชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อเตรียมนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้

2. การหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม

2.1 ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 1 : 1 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.33/83.23

2.2 ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 1 : 10 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 85.67/88.50

2.3 ผลการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 1 : 100 มีค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 95.33/83.23 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด (80/80)

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ พบว่า นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เนื่องจากประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม มีค่าถึง 95.33 แต่ประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E_2) มีค่าเท่ากับ 83.23 ซึ่งต่ำกว่าค่าประสิทธิภาพกระบวนการ (E_1) ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงกระบวนการวัดและประเมินผลระหว่างเรียนให้มีความยากง่ายที่พอเหมาะ และทบทวนแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรม เนื้อหาของชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ มากขึ้น

2. ในการใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้สอนควรได้ศึกษาคำชี้แจง คู่มือครู วิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ให้เข้าใจอย่างชัดเจน รวมทั้งควรเตรียมสื่ออุปกรณ์ ใบงาน ใบความรู้ แบบฝึกหัด จัดสถานที่และเตรียมตัวให้พร้อมก่อนการใช้ชุดกิจกรรมฯ ทุกครั้ง

3. ผู้สอนควรมีความยืดหยุ่นเรื่องเวลา และสามารถที่จะปรับเนื้อหาในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะกับข้อจำกัดของเวลา และสถานที่ในการใช้ชุดกิจกรรมฯ

4. ควรใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมนี้เป็นในลักษณะการจัดการกิจกรรมเสริมให้แก่ศึกษาคณะครุศาสตร์ทุกชั้นปี

5. บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับตั้งแต่ผู้สอน หลักสูตร ภาควิชา คณะ ฯลฯ ควรให้ความสำคัญกับการสอดแทรกคุณลักษณะความเป็นครูให้แก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดวิธีการที่ชัดเจน เช่น บูรณาการในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดกิจกรรมเสริมคุณลักษณะความเป็นครู ฯลฯ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผล หลังจากใช้ชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นครู ด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม
2. ควรพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ โดยใช้วิธีการอื่นๆ เช่น กรณีศึกษา การจัดสถานการณ์จำลอง เป็นต้น
3. ควรพัฒนาแบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูด้านคุณธรรมจริยธรรม ให้ครอบคลุมทุกพฤติกรรม
4. ควรศึกษาวิธีการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครูในด้านอื่นๆ และใช้วิธีการศึกษาที่หลากหลาย
5. ควรมีการศึกษาวิจัยแบบระยะยาว (Long Term Study) เพื่อดูพัฒนาการคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนสำเร็จการศึกษา

References

- Chetsadaviroj, S. (2003). *Integrated teaching and learning management*. Bangkok: Book Point. [in Thai]
- Chulalongkorn University. (2016). *The King's Speech of the King Rama IX in Education*. Retrieved October 25, 2017, from http://portal.edu.chula.ac.th/edu58/index.php?main_id=28&sub_id=34&news_id=444. [in Thai]
- Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). *How to design a program evaluation*. Newbury Park: Sage.
- Jiwcharernsuk, S. (2016, January 11). Why graduate teacher do not come to dream of a process or a system selection?. *Kom Chad Luek*. 5. [in Thai]
- Keawpumhea, W. (2001). *Effects of the fourth form system on Science and Mathematics achievement of Prathomsuksa 6 students*. Dissertation, Master of Education, Elementary Branch, Chulalongkorn University. [in Thai]
- Luanglinhom, J. (2005). *The construction of instructional packages for moral development and ethics of the 4th grade students*. Master of Education, Psychology of Guidance. Srinakharinwirot University. [in Thai]
- McCarthy, B. (1990). *Using the 4 MAT System to Bring Learning Styles to School*. Eric Accession: NISC Discover Report.
- Nuntasukhon, R. (2014). *Principles of educational measurement and evaluation*. (4th Ed). Bangkok: Jud Tong. [in Thai]

- Office of the Basic Education Commission. (2010). **Professional teacher guide for assistance teacher**. Bangkok: Agricultural Cooperative Federation of Thailand. [in Thai]
- Promwong, C. (1986). **Instructional materials assessment, teaching materials in teaching media for Secondary education Unit 11-15**. Bangkok: Siam ChareanPanich. [in Thai]
- Sigkhabandith, S. (1985). **Educational technology**. Bangkok: King Mongkut's Institute of Technology, North Bangkok. [in Thai]
- Suanpholrat, S. (2007). **The construction of instructional packages for moral and ethical development of of the 3rd grade students**. Master of Education, Psychology of Guidance. Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Suttirat, C. (2009). **80 Innovative learning-based learning**. Bangkok: Company Denex Inter Corporation. [in Thai]
- Teachers Council Regulations about The Code of Professional Conduct BE 2556. (2013, 12 November 12). **The Royal Gazette**. Book 130, Special Chapter 150. [in Thai]
- Weangwalai, S. (2013). **Learning management**. Bangkok: Odean Store. [in Thai]
- Wongyai, W. (1991), **Curriculum development and teaching - new dimension**. (3rd ed.) Bangkok: Odean Store. [in Thai]
- _____. (2003). **Curriculum development and instructional process**. Bangkok: Suweeriyasarn. [in Thai]